

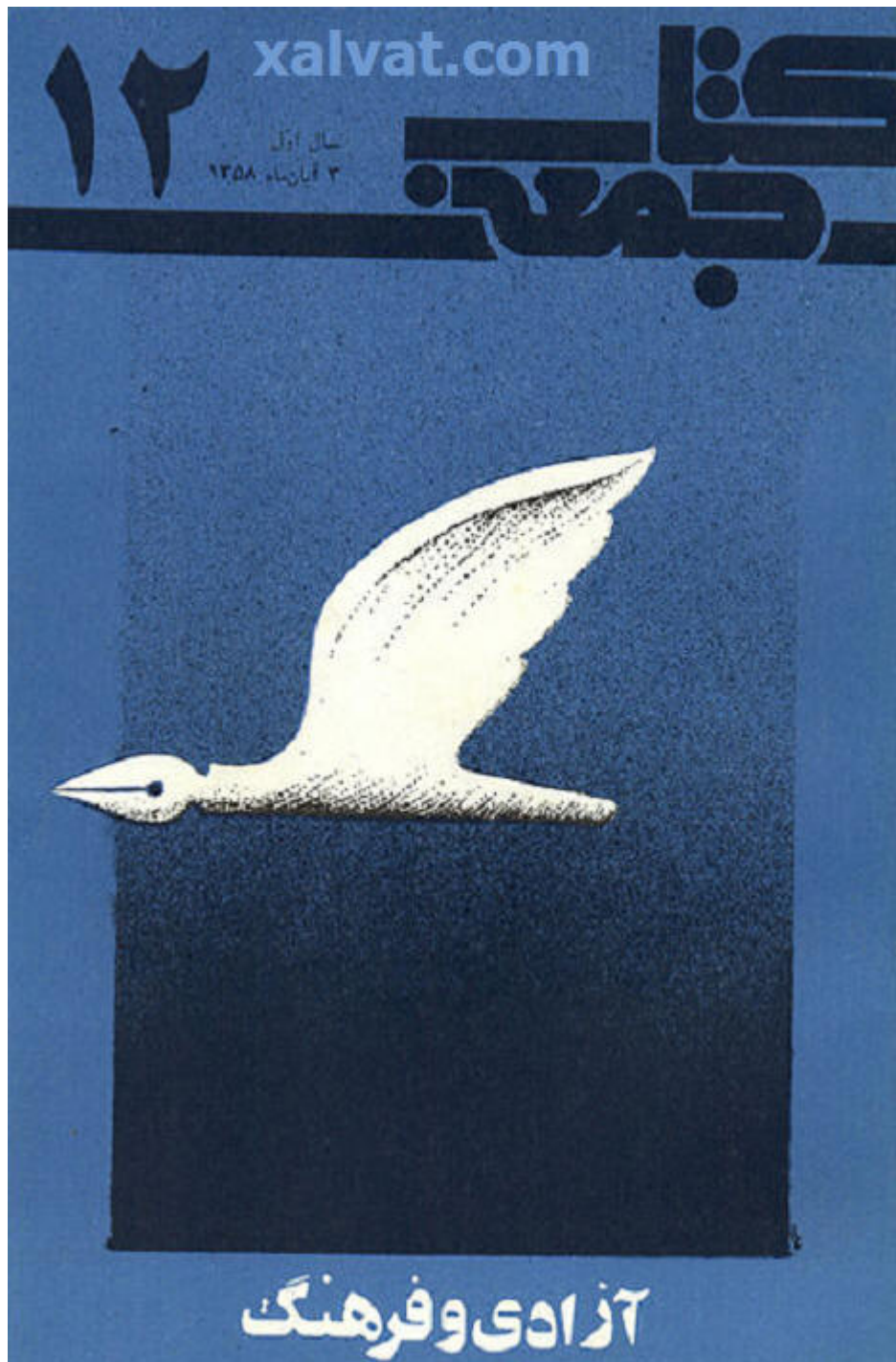
در عظیم خلوتِ من ! در عظیم خلوتِ من / هیچ غیر از شکوهِ خلوت نیست (فریدون ایل بیگی)

نشرِ دیگران

767

مراومهء جمعیت اجتماعیون ایران + سندی از جنبش شورائی ا

اصلاح بفرمائید

در فهرست مقالات شماره ۱۲ (همین شماره)
ستون اول:

- پسون لوپز به جای پسون لوتیر.
 - نظریه هراس به جای نظریه هنداس.
 - گابینو آلخاندرو به جای گابینو آبخاندرو.
- ستون دوم:
- لطائف العلواتف به جای بطائف العلواتف.

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

قابل توجه خوانندگان و همکاران

دست به کار تنظیم شماره‌هایی از کتاب جمعه هستیم. به ترتیب:

• ویژه فلسطین

• ویژه کودکان (به مناسبت سال جهانی کودک)

• ویژه آفریقا

• ویژه آمریکای لاتین

چنانچه مطالب و اسناد و بررسی‌های جالبی در این زمینه‌ها در اختیار دارید،
ما را به هرچه بریازتر کردن این ویژه‌نامه‌ها پاری کنید!

مطالب رسیده به هیچ عنوان مسترد نمی‌شود. اداره در حک و اصلاح مقالات آزاد است

کتاب جمعه

xalvat.com

هفته‌نامه سیاست و هنر

سردبیر: احمد شاملو

یا همکاری شورای نویسندگان

مکانیات با صندوق پستی ۱۵۱۱۳۲ (تهران)

مرکز پخش: تلفن ۸۳۸۸۳۲ (تهران)

بهای اشتراك - ۵ شماره ۲۰۰۰ ریال

۲۵ شماره ۲۴۵۰ ریال

که قبلاً دریافت می‌شود

بها ۱۰۰ ریال

۱۲

کتابخانه

سال اول
۳ آبان ماه، ۱۳۵۸

برگرفته از سایت: "مایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

طرح و چکین	
• نوشتاری	۳۰
• تاریخ و تاریخ	۳۱
• طرح طرح	۳۲
• تاریخ و تاریخ	۳۳
• تاریخ و تاریخ	۳۴
• تاریخ و تاریخ	۳۵
• تاریخ و تاریخ	۳۶
• تاریخ و تاریخ	۳۷
• تاریخ و تاریخ	۳۸
• تاریخ و تاریخ	۳۹
• تاریخ و تاریخ	۴۰
• تاریخ و تاریخ	۴۱
• تاریخ و تاریخ	۴۲
• تاریخ و تاریخ	۴۳
• تاریخ و تاریخ	۴۴
• تاریخ و تاریخ	۴۵
• تاریخ و تاریخ	۴۶
• تاریخ و تاریخ	۴۷
• تاریخ و تاریخ	۴۸
• تاریخ و تاریخ	۴۹
• تاریخ و تاریخ	۵۰
• تاریخ و تاریخ	۵۱
• تاریخ و تاریخ	۵۲
• تاریخ و تاریخ	۵۳
• تاریخ و تاریخ	۵۴
• تاریخ و تاریخ	۵۵
• تاریخ و تاریخ	۵۶
• تاریخ و تاریخ	۵۷
• تاریخ و تاریخ	۵۸
• تاریخ و تاریخ	۵۹
• تاریخ و تاریخ	۶۰
• تاریخ و تاریخ	۶۱
• تاریخ و تاریخ	۶۲
• تاریخ و تاریخ	۶۳
• تاریخ و تاریخ	۶۴
• تاریخ و تاریخ	۶۵
• تاریخ و تاریخ	۶۶
• تاریخ و تاریخ	۶۷
• تاریخ و تاریخ	۶۸
• تاریخ و تاریخ	۶۹
• تاریخ و تاریخ	۷۰
• تاریخ و تاریخ	۷۱
• تاریخ و تاریخ	۷۲
• تاریخ و تاریخ	۷۳
• تاریخ و تاریخ	۷۴
• تاریخ و تاریخ	۷۵
• تاریخ و تاریخ	۷۶
• تاریخ و تاریخ	۷۷
• تاریخ و تاریخ	۷۸
• تاریخ و تاریخ	۷۹
• تاریخ و تاریخ	۸۰
• تاریخ و تاریخ	۸۱
• تاریخ و تاریخ	۸۲
• تاریخ و تاریخ	۸۳
• تاریخ و تاریخ	۸۴
• تاریخ و تاریخ	۸۵
• تاریخ و تاریخ	۸۶
• تاریخ و تاریخ	۸۷
• تاریخ و تاریخ	۸۸
• تاریخ و تاریخ	۸۹
• تاریخ و تاریخ	۹۰
• تاریخ و تاریخ	۹۱
• تاریخ و تاریخ	۹۲
• تاریخ و تاریخ	۹۳
• تاریخ و تاریخ	۹۴
• تاریخ و تاریخ	۹۵
• تاریخ و تاریخ	۹۶
• تاریخ و تاریخ	۹۷
• تاریخ و تاریخ	۹۸
• تاریخ و تاریخ	۹۹
• تاریخ و تاریخ	۱۰۰

xalvat.com

xalvat.com

برگرفته از سایت: "باگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

اسناد تاریخی

به جمعیت اجتماعیون ایران است که دو نهمین سالهای قرن چهاردهم خورشیدی پس از کودتای ۱۲۹۹ و پیش از به قدرت رسیدن رضاخان، در تهران تشکیل شده است. تشکیل این جمعیت را باید نشانه‌سی از تاثیر ایده‌ها و افکاری دانست که پس از پیروزی انقلاب اکبر و تأسیس دولت شوروی، در ایران هواخواهان بسیار یافت. در منابع تاریخی مربوط به حوادث اوایل قرن بیستمی فعالیت این جمعیت و تأثیر آن در رویدادهای سیاسی - پدیده در اواخر دوره چهارم و انتخابات دوره پنجم مجلس شورای ملی - اشاراتی آمده است. ملک‌الشعراى بهار در «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران» می‌نویسد که جمعیت اجتماعیون در انتخابات دوره پنجم زیر حمایت دولت مستوفی فعالیت می‌کرد و رهبران و فعالین این

هواقه نهالی

مراومه

جمعیت اجتماعیون

ایران

جیدی ۱۳۰۱

طهران

مقدمه

مراومه‌سی که در این شماره از کتاب جمعه منتشر می‌شود مربوط به

جمعیت پس از انتخابات در جهت تشویق مردم به‌ترین مجلس و حتی کشتن مخالفان، یعنی اقلیت مخالف در مجلس، بوده است. ظاهراً افسردگی به‌مجلس راه یافته بودند که حضورشان خوشایند دولت مستوفی نبوده است.^{۸۱}

حسن علاج، مدیر روزنامه علاج، نیز در کتاب‌های «تاریخ تحولات سیاسی ایران در فرون معاصر» و «تاریخ مشروطیت - نهضت ایران» ضمن اشاره به رونق بازار فرقه‌ها و احزاب سیاسی، پس از جنگ بین‌الملل اول، به‌موضوع تأسیس جمعیت اجتماعیون پرداخته می‌نویسد که این جمعیت «به‌ریاست سید محمد صادق طباطبائی و سلیمان میرزا و میرزا قاسم‌خان صوراسرافیل» تشکیل شده است.^{۸۲} محمدحسن ادیب هروی خراسانی نیز در «تاریخ پیدایش مشروطیت ایران» درباره همین جمعیت اشاراتی دارد که تکرار همان مطالب علاج است.

مرکز فعالیت جمعیت اجتماعیون، در سال ۱۳۰۶، دو محلی واقع در ضلع جنوب غربی میدان بهارستان بوده و در این محل مجالس سخنرانی و

۸۱. مله‌الشمس، بهار، تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، انقراض قاجاریه، انتشارات جیبی، تهران، ۱۳۵۷، صفحات ۳۰۵، ۳۰۶ و ۳۱۵.
۸۲. حسن علاج، تاریخ تحولات سیاسی ایران در فرون معاصر، انتشارات نشر معنوی، ۱۳۷۵ هجری قمری، ص ۸۷.

اجتماعی دایر می‌شده که مورد توجه مردم بوده است.

از مرامنامه «جمعیت اجتماعیون ایران» دو نسخه در دست ماست: یکی در شانسزده صفحه و به‌قطع ۱۷×۹ سانتیمتر که مقدمه ندارد، و نسخه دوم در سی و یک صفحه و به‌قطع ۱۴×۹/۵ سانتیمتر که دارای مقدمه است. دو نسخه نخست (صفحه روی جلد) هر دو نسخه نوشته شده است: هو الله تعالی - مرامنامه جمعیت اجتماعیون ایران - جدی ۱۳۰۶ - طهران، در نسخه دوم «مطیعه آزاده» نیز آمده است. نسخه دوم این مرامنامه را استاد گرامی جناب دکتر غلامحسین صدیقی در اختیار ما نهادند که علاوه بر دادن اطلاع مربوط به محل فعالیت جمعیت در میدان بهارستان، در زمینه منابع مربوط به جمعیت اجتماعیون نیز راهنمایی‌های سودمند فرمودند.

انتشار این مرامنامه از سری کتاب جمعه فقط به‌قصد آگاهی هموطنان از برخورد آراء و عقائد سیاسی در دوره پلاصلی پس از استقرار مشروطیت در ایران است. این روزها که موضوع قانون اساسی جدید ایران مطرح است بد نیست بدانیم بدانان ما در شصت سال پیش از این چه هدف‌ها و آمالی را برای آینده سیاسی، اجتماعی، و اقتصادی ایران دنبال می‌کردند.

xaivat.com

مقدمه

چون توسعه و ترقی مبادلات اجناس، مابین ملل متعده عالم، مناسبات و روابط خبلی نزدیکی ایجاد نموده که نهضت‌های طبقات بی‌چیزان مسالک را

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
http://irpress.org

يك نهضت بين‌المللی کرده است، جمعیت «اجتماعیون» ایران که خود را نماینده يك قسمت از رنجبران بین‌المللی می‌شمارد از این نقطه نظر همان مرام و مقصدی را که سایر احزاب مشترك‌المنافع دارند تعقیب می‌نماید. وضعیت اسفناک حاضره نتیجه آخرین مرتبه تکاملی هیئت اجتماعی سرمایه‌داری است که به‌موجب آن، اشیاء، برطبق اصول سرمایه‌داری تولید شده و فائده‌مترتبه آن نصیب قسمت قلیلی از سرمایه‌داران گردیده و خود کارگران که موجد اشیاء هستند از تمتع آن محروم می‌باشند و بهمان درجه که وسائل قنی ترقی می‌نماید سرمایه‌داری توسعه یافته و مؤسسات عظیمی احداث می‌شود که به‌وسیله رقابت، صنایع کوچک و دستی را از میان برداشته برعده فقراء افزوده و طبقه کارگران را هر روز بیشتر طعمه و اسیر کارفرمایان می‌گرداند.

به‌همان نسبت که وسایل قنی بر اذیاد محصولات افزوده و از سهم رحمت انفرادی در تولید ثروت می‌کاهد، از طرف دیگر طبقه فلاح که ولی‌الانعم حقیقی دنیا هستند، در تحت همین اصول سرمایه‌داری از حاصل رنج خود محروم و همیشه دچار عسرت و مانند رعایای دوره وحشت، بدون ژئدگانی مطمئن، اسیر هوا و هوس‌های ملاءک شده و به‌واسطه عدم حسن اداره، اراضی بابر مانده و روزبه‌روز بر عده خرابی‌های مملکت افزوده، قحط و غلاهای عام فواصل‌شان زخم‌زخم‌تر شده و فقر و بیچارگی عمومی روز به‌روز شکل خود را مهیبت‌تر نشان می‌دهد. کارگران را بیش‌تر محتاج به‌صاحبان سرمایه می‌نماید.

xaivat.com

بالاخره رقابت سرمایه‌داران بین‌المللی باعث می‌شود که به‌واسطه زیادتی محصولات بر میزان احتیاجات عمومی پهران‌های اقتصادی رخ داده، کار در داخله مملکت کم شده، عده بیکاران افزون گردیده، در نتیجه معاش اهالی مختل می‌شود و در عوض این که ترقی و توسعه قنی، رقابت عامه را بیش‌تر سازد، برعکس با اصول سرمایه‌داری امروز اسباب فلاکت و بدبختی عمومی می‌گردد. به‌این طریق هر قدر که سرمایه‌داری ترقی می‌نماید، احتیاج و فقر و فاقه، در جامعه ملت بیش‌تر محسوس می‌شود. نا این‌کد به‌مرور ایام عده محتاجین فوق‌العاده گردیده، بر عده رضایت عامه افزوده آن وقت مبارزه حیاتی طبقه‌ای بر ضد صاحبان سرمایه شروع می‌گردد. ترقی وسایل مولد ثروت، اسباب تبدیل رژیم کاپیتالیست را به رژیم سوسیالیست فراهم نموده و برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"

زمینه را برای دوره زمام‌داری طبقه رنجبران مهیا می‌نماید.

وزیم سوسیالیست عبارت است از تبدیل تملکات خصوصی به تملکات عمومی و تشکیل وسایل اقتصادی اجتماعی برای رفاهیت عمومی. الغاء اختلافات طبقاتی و خاتمه دادن به انتفاع شخصی از نوع خود و ترقی آزادی و شخصیت انسان.

xalvat.com

این مقصد اجرا نخواهد شد مگر به واسطه نهضت اجتماعی که باعث تصرف قوه سیاسی و تسلط حکومت طبقات رنجبران مملکت گردیده تا خاتمه [مالکیت] خصوصی بدهند.

برای تهیه مقدمات و زمینه مساعد برای [هم؟] فکری و اخلاقی این طبقه است که جمعیت «اجتماعیون» ایران يك حزب سياسي تشكيل داده و سعی می‌نماید که به افراد خود خاطر نشان سازد که به جز با يك نهضت اجتماعی، نیل به مقصد فوق غیرممکن و محال است. زیرا که این مملکتی است که تازه داخل مرحله سرمایه‌داری شده و هنوز هم پاره آثار و یادگاری‌های دوره «ملوک‌الطوایفی» در آن موجود است که مانع ترقی مملکت و اسباب بطوه نوع اقتصادی و پیشرفت مبارزه طبقاتی بی‌چیزان گردیده و سبب می‌شود که دو داخله مملکت آثار وحشیانه دوره بربریت باقی مانده و انتفاع از طبقات کارگران و دهاقین امتداد یابد.

برای مرتفع ساختن وضعیت حاضره است که جمعیت «اجتماعیون» ایران، حداقل آمال خود را به موجب مواد ذیل تعقیب می‌نماید:

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"

<http://irpress.org>

اول - در ترتیب سیاسی

۱- تساوی حقوق، الغاء امتیازات، قرارداد، عادلانه برای کارگر از نتایج کار و استخلاص جامعه از نفوذ هیئت سرمایه‌داری	۱- تساوی حقوق، الغاء امتیازات، قرارداد، عادلانه برای کارگر از نتایج کار و استخلاص جامعه از نفوذ هیئت سرمایه‌داری
۲- ایجاد حکومت اجتماعی و اتخاذ طرز انتخابی در تشکیل حکومت.	۲- ایجاد حکومت اجتماعی و اتخاذ طرز انتخابی در تشکیل حکومت.
۳- واگذارن اختیارات بدست حکومت اجتماعی و مرکزیت دادن	۳- واگذارن اختیارات بدست حکومت اجتماعی و مرکزیت دادن

- قدرت حاکمیت عمومی در دست آن:
- ۴- تشکیل شورای مؤسسه برای تجدید قانون اساسی و وضع اصول تشکیلات اجتماعی و سیاسی و غیره
 - ۵- تشکیل مجلس و انجمن‌های شورویه پروجیه که مورد توجهات عمومی بوده، نماینده حقیقی ملت و مظهر واقعی اراده و احساسات و

تمایلات مردم باشد.

۶- تهیه وسایل و مقدمات تسریع و تسهیل وضع قوانین به وسیله تاسیس شورای قوانین، و انجمن‌های متخصص، برای تدوین لوایح و ترتیب پروگرام‌های اصلاحی و تشکیل هر قبیل شوراهای فنی برای مطالعه و کشف رسائلی که محض توسعه منطقه چریان اصلاحات و تسریع پیشرفت ترقیبات عمومی است.

۷- مرکزیت دادن حکومت و تشکیل منطقه‌های مستقله ولایتی در ولایات در تحت نظارت انجمن‌های شورویه.

۸- تقسیم مملکت به قسمت‌های کوچک منفرده با رعایت مناسبات منطقه‌های انتخابی و تقسیمات انتصادی.

دوم - حقوق مدنی

۱- تمام اهالی و سکنه ایران بدون فرق نژاد و ملیت در مقابل قانون مساوی هستند.

۲- مسکن افراد اهالی از هرگونه تعرض مصون و محفوظ است.

۳- هیچکس را نمی‌توان توقیف نمود مگر به موجب قانون.

۴- آزادی نطق، افکار، مطبوعات، اجتماعات، اتحاد و اعتصاب،

۵- حریت غسل و اقامت و مسافرت

۶- شناختن تمام افراد و خانواده‌ها

در حمایت و نظارت هیئت جامعه.

سوم انتخابات

۱- انتخابات، آزاد، عمومی، مساوی، مخفی، مستقیم و مناسب است.

۲- اشخاصی که سن آنها از ۲۰ منجاوز است حق انتخاب را دانسته و اشخاصی که ۲۵ سال دارند، حق انتخاب شدن را دارند.

چهارم قضاوت

۱- القاء محاکم حقوقی عدلیه و ایجاد طریقه حکمیت در فصل و قطع دعای حقوق و وضع قوانین

۲- موقوف شدن مخارج محاکمه.

۳- تاسیس اداره مستقل مدعی

العمومی بااختیارات تامه و تعیین

مدعی‌العموم در هر يك از قسمت‌های

مملکت با طرز انتخابی برای مدتی

محدوده.

xalvat.com

پنجم - معارف

۱- تحصیل مجانی و اجباری ابتدائی بدزبان مادری.

۲- تاسیس مدارس فنی و فلاحی

۳- تاسیس مدارس مخصوص برای

ورزش بدنی و تعلیم داوطلبان ملی.

۴- تاسیس مدارس عالیّه برای

محصّلین با لیاقت.

۵- تعمیم معارف به طبقه نسوان.

۱۳۶ برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

ک آزادی تعلیم زبان مادری ملل
متنوعه.

۷- اصلاح اساسی در پروگرام
تعلیم و تربیت.

ششم - دفاع ملی

۱- طرفداری سیاست صلح‌جویی و
مخالفت با سیاست و محاربات
جهان‌گیرانه و هرگونه مظاهر
استعماری و استعماری و تجاوزات
خاکی در تمام عالم.

۲- دفاع در مقابل تجاوزات
خارجی و استیلای اجانب.

۳- تنظیم داوطلبان ملی در موقع
صلح و قیام عمومی در هنگام
مخاطره.

www.xalvat.com

هفتم مسائل اقتصادی

۱- طرح و حصر مالیات بر
عایدات و تجملات و تفتئات بطور
تصاعد.

۲- معافیت حد معین عایدات از
مالیات.

۳- انحصار و سایل عملی برای
تشویق و ترغیب عموم به تشکیل
شرکت‌های تعارضی برای فراهم کردن
مصنوعات و محصولات که محتاج
الیه و ضروری معیشت عمومی
هستند و ایجاد راه‌آهن و سایر وسایل
حمل و نقل و ساختن راه‌های آبریزه و
تأمین هر قبیل مؤسسات
عام‌المنفعه و هم چنین وضع قوانین

برای ترغیب و تشویق ارباب صنایع
و قنون به اختراعات و اکتشافاتی که
برای عموم مفید بوده و ضروری
زندگانی عمومی باشد.

۴- تخصیص یک قسمت از
عایدات مملکت برای ازدیاد مبادلات
عمومی و تاسیس اطالنهایی تجارت و
تعیین نماینده‌های متخصص در
ممالک خارجه.

۵- وضع قانون اصلاحات گمرکی
و معافیت آنچه طرف احتیاج طبقه
فقراء و ضروری زندگانی عمومی
است و اختصاص آن لفظ باشیاه
تجملی و غیر ضروری و همچنین
ایجاد تسهیلات عملی برای رعایت
مسافرن.

۶- منع هرگونه انحصار مخصوصاً
انحصارات تجارتمی مگر در مواقعی
که منفعت عمومی جواز آن را الزام
نماید، مثل بنای راه‌آهن در یک
امتداد، یا استخراج معدن از یک
قطعه محدود و امثال آن.

۷- ترتیب دفاتر رسمی معاملات
برای عموم.

۸- توحید مقیاس زرع و وزن و
غیره در تمام مملکت و تطبیق آن با
اصول علمی

۹- تاسیس اداره انحصاریه
مملکتی برای اشیاء نفتی.

۱۰- اداره نظارت در معامله
ضروریات اولیه زندگانی در تمام
مملکت.

۱۱- الغاء عوارض و مالیات‌هایی
که بر ضروریات اولیه زندگانی و

مابه‌تفاوت عمومی تحصیل شده، یا مستقیماً بر عمده و زارع و طبقات ضعیفه وارد می‌شود.

xalvat.com

هشتم - قوانین کارگران

- ۱- محدوده کردن کار در شبانه روز به هشت ساعت.
- ۲- تعطیل اجباری يك روز در هفته یا پرداخت مزد.
- ۳- منع کارهای خلاف حفظ‌الصحه.
- ۴- منع کار در شب از ساعت (۹) الی (۶) صبح غیر از مؤسساتی که در آن شب کاری به‌موجب تصدیق سندیکایی کارگران لازم است و اجرت آن دو برابر روز است.
- ۵- تدفین کردن کار اطفال خردسال.
- ۶- منع پرداخت مزد یومیه با اجتناس که برخلاف رضایت و مصلحت کارگر باشد و تعویق حقوق بیش از يك هفته.
- ۷- ممنوع بودن کسر مزد پسر عنوان.
- ۸- نفتیش دولتی و مجلسی به‌توسط منتشبین در قاپريك‌ها و مؤسسات کارگران برای نظارت در اجرای قوانین حرقه صنعتی و مسائل صحنی (اششواك نمایندگان کار کارگران با منتشبین) پرداخت يك كسك خرج به‌نمایندگان کارگران که ماسور نفتیش هستند.

۹- خدمت صحنی مجانی برای کارگران به‌حساب صاحبان کارخانه و پرداخت مزد و اجرت یومیه در مواقع حادثه یا بیماری

۱۰- مسئول قراردادن صاحبان کارخانه را برای اجرای مقررات حرقه و مشاغل.

۱۱- تأسیس محاکم مختلط از کارگران و کالرمایان برای تصقیه مناقشات داخلی.

۱۲- تشکیل دفاتر مشاغل مجانی در حومه‌های بلدی برای تهیه کار به‌جهت بی‌کاران.

۱۳- رادار نمودن بلدها برای ایجاد منازل، ارزاق، آشپزخانه، کتاب خانه، تفریگاه و نمایشگاه و کلاس‌های شبانه به‌جهت کارگران.

۱۴- تعیین اجرت مناسب با معیشت ضروری و وضع قانون مزد و مزدوری برای زارع و کارگران مزدور.

۱۵- وضع قانون مزد تعطیلاتی که بدون تقصیر کارگر و بواسطه افعال صاحب کار و حاضر نبودن اسباب کار فراهم می‌شود و همچنین حق مزد يك ماهه برای کسانی‌که بدون سببی موجه اخراج می‌شوند.

۱۶- منع انتقاع مباشرین و سرکارها از اجرت کارگر.

۱۷- وضع قانون منع رقابتهای مضره به‌حال کارگر و زارع

۱۸- تأسیس صندوق‌های تقاعدی برای كسك پکارگرانی که مرخص شده، یا به‌واسطه مرض یا نقص

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"

<http://irpress.org>

اعضاء یا پیری ضعیف گردیده و بدگلی از کار عاجز می‌شوند.

۱۹- تاسیس صندوق امدادی برای مساعدت ایام بیکاری کارگرانی که کار پیدا نکرده و یا به علل موجه به اعتصاب قیام می‌کنند.

دهم حفظ الصحة و معاونت عمومی

۱- منع ترهک و خشیدن و مواد مضره

۲- قدغن فروش و استعمال مشروبات الکلی.

۳- تاسیس مریم‌خانه‌ها، بیمارستان دارالشفاء، دارالمجانین، دارالایتام، دارالعجزه و محل نگاه داری اطفال رضیمه بی‌پرستار.

۴- وضع قوانین حفظ الصحة عمومی و شخصی و قوانین صحیه مساکن حمام‌ها، آبپیه و مجامع عمومی و تاسیس لایروها برای تهیه آذوبه و موادی که ساختن آن در داخله ملک مسکن است.

۵- ترتیب احصائیه‌های صحیه و مبارزه بر ضد امراض تناسلی و سایر امراضی که حیات جامعه را تهدید می‌سازد.

۶- تاسیس اداره مستقله معاونت عمومی و اوقاف و امور خیریه.

۷- تهیه وسایل عملی برای تسهیل معیشت عمومی و کمک با اداره زندگانی خانواده‌های بی‌استطاعت بدون تقصیر که عاجز از اداره معاش خود هستند.

۸- نگاهداری و حفظ کلیه اماکن و ابنیه عمومی در تحت مراقبت هیئت اجتماعیه.

نهم - قوانین فلاحتی

۱- نسخ سخره و بیکاری و کلیه وظایفی که از قدیم ایام برگردن دهائین از طرف مالکین تحمیل شده است.

۲- ملی نمودن معادن و امثال آن به وسایل مقاضیه.

۳- ملی کردن تمام طرق و شوارع و وسایل حمل و نقل و مؤسسات عام‌المنفعه

۴- تاسیس اداره فلاحت برای ترسیم نقشه اراضی و آبها و ترتیب احصائیه‌های زراعتی و حیوان‌داری و غیره. توسعه دایره فلاحت و تبدیل اصول کهنه کشتکاری و حیوان‌داری بطرز جدید، آوردن تخم‌های جدید و حیوانات اهلی از نژاد عالی‌تر از سایر مسالک. دایر کردن اراضی بایسره مملکت و وادار کردن عشایر را یا اقامه در یک نقطه و اشتغال بهزراعت

xalvat.com

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"

<http://irpress.org>

مملکت باشد توجیه مساعی نموده و یقین دارد که تمام این نهضت‌ها منجر به تشکیلی که سبب نجات و رستگاری جامعه ایران است می‌گردد و نیز برای استقرار اتحاد و مناسبات منظم با احزاب اجتماعیون حقیقی سایر ممالک دنیا و مجمع اجتماعیون بین‌المللی کوشش می‌نماید.

برای رسیدن به مقاصد فوق جمعیت «اجتماعیون» با تمام مساعی و تشکیلات اجتماعی که مقصود آنها استقرار حریت و مساوات و برافکندن رژیم قدیم در سرتاسر

اخطار

در نسخه ک دارای مهر جمعیت و امضاء دفتر دار کل نباشد مربوط باین جمعیت نیست .

xalvat.com

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

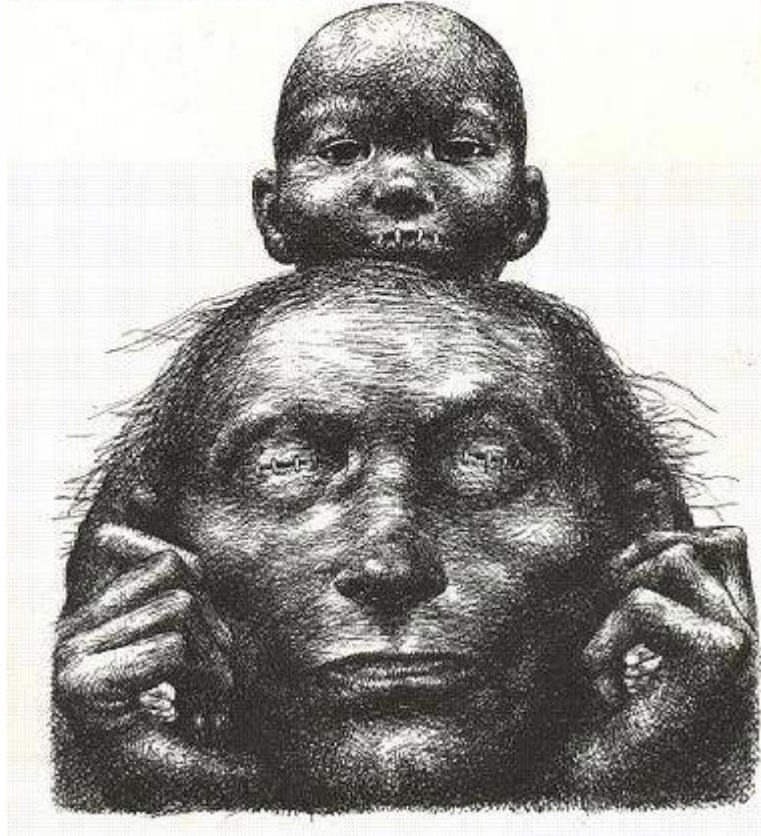

۱۰

سال اولی
۱۲ مهرماه ۱۳۵۸

کنار جمعه

xalvat.com

کتابخانه

سال اول
۱۲ مهرماه ۱۳۵۸

calvat.com

طرح و عکس

- ۶۵ اس. وانگر
سیارک مسکری
- ۶۶ تاریخ و پراکنش اجناسی
در اردوی نظام معاصر
زبان سنو
- ۶۷ ع. یانسی
نمایش، آیدئولوژی و هنر (۲)
آرنولد هارنر
فرشته موتزی
- ۸۳ دیگرگویی‌های جامعه فلسطین
بهرام گیل و اوبه لیکسنتین
- ۱۳۲ بهره و ربا (۲)

قصه

- ۱۰۴ دشمن شماره یک اجتماع
برکوشکی
- ۲ ع. سیانر
خاطراتی از امانه امنیت
پاروسلار حاشاک
- ۱۴ س. ستهار
المانه گوه منتظر
نگون اوجو
- ۲۳ محمدعلی صفیان

شعر

- ۱۴۱ شال
س.ع. صالح، شاعر بختبارمی
ترجمه ع. باغی
- ۲۶ سه شعر
مریم سلطانی رابعی
- ۲۹ با آن سوز سرخ
عدالته گزنی

مقالات و مقلولات

- ۱۵۲ یادداشت‌های روزانه
پدگورا
- ۵۴ م. مطهر
دشمنی تولید سرمایه‌داری یا هنر

پرسه در مطبوعات

- ۱۴۱ چه خطری انقلاب ما را تهدید می‌کند؟
ع. م.

پرسه در متون

- ۱۵۲ شاعران شعری
حسین معین

کتابچه کوچک

- ۱۵۴ خطره در فرهنگ رسمی و فرهنگ عامه ایران
محمد میرشکرانی

اسناد تاریخی

سندی از جنبش شورائی در ایران

سندی را که می‌خوانید خان‌های با نفوذ بختیاری در تابستان ۱۹۲۱ (۱۳۰۰ ش.م) در اختیار مأموران سفارت بریتانیا در تهران گذاشتند. به‌گفته آقای بهریچمن (R. Bridgeman) یکی از اعضای آن سفارتخانه که بعدها از کار دیپلماتیک کناره گرفت و به‌جنبش شد امپریالیستی در بریتانیا پیوست، سند زیر برنامه‌ش بود برای انطباق نظام شورائی با زندگی قبیله‌ای در ایران، یعنی زندگی‌هایی که در آن زمان هنوز بر بخش مهمی از جامعه سلطه داشت. بنا بر گزارش بهریچمن گروه بختیاری‌های جوان (بروزخان و محمدعلیخان بختیاری و سردار بهادر) به کمک کی استوان (سوسپال دمکرات قدیمی و از درستان نزدیک دکتر مصدق) مسئول تنظیم این برنامه بودند. ناگفته نماند که هم‌زمان با جنبش مشروطه در ایران، آتش شوقی که برای ایجاد شوراهای در دل‌ها افروخته شد هرگز خاموش نشد و تا به امروز هم در قلب جامعه ایرانی زبانه می‌کشد و تا نابود کردن کامل ارتجاع همچنان شعله‌ور خواهد ماند.

خ - ش.

برنامه حزب ستاره بختیاری

ترقی آزادیخواهانه و درخشان جهان امروزه آمل بلند فرزندان برومند بشریت برای سعادت و آزادی [مردم] جهان، عشق انسان به بهبود وضع زندگی ساکنان کره ارض به خورشید رخشان می ماند.

مسائلک. بلاد و قباایلی که بدست فراموشی سپرده شده اند، و هنوز در قمر ظلمت و حقارت به سر می برند، بقیماً از جامعه بشری رانده شده دو عداد حیوانات خواهند بود. گنور کهن سال و برجلال ایران از بخت بد با جفان فقر و نکیت دست به گریبان است که مردم آن به علت جهل و لاقیدی ندریجاً به دورکشورشان خط سیاه و گران مرگ خواهند کشید. ایران هم بلاد و ایالات جدید و منسبن دارد و هم بلادی که هرگز کمترین نور تمدن در آنها نناییده است. اولاً، این ضعف بزرگ تاسی از تهران حکومت مرکزی است؛ ثانیاً از تزویر اجاتب و بالاخره از ضعف عقلای هر يك از این محال بلادیده که از ارانه راه علاج عاجز مانده اند.

بر همه عقلای فضلاست و رشنائی بخش شوند، در مرتبه اول در کله خویش. ما مردم ایران (از شمال تا جنوب، از شرق تا غرب)، در آداب کهن، خلق و خوی دست آورده های علمی و ادبی خویش، در اوضاع جغرافیائی و سیاسی خود، آن چنان متفاوتیم که برای هدایت خویش و تحقق آمالمان باید گام نخست را در هر منطقه با دانش، استعداد، عادات و میزان تمدن اهالی آن برداشت. برای صعود به بنای پر عظمت تمدن نو از تردیان های متفاوت ترقی استفاده کنیم. به منظور اقتنادن نور تک بغنی، آرامش و آزادی، و به منظور توفیق در مساعی مان در ایالت بختیاری که در قسمتی از ایران قرار گرفته و متأسفانه تاکنون در تاریکی باقی مانده است، باید با دو نظر گرفتن موقعیت اهالی، دست به عمل بزنیم. با توجه به آن چه گفته شد، تنی چند از جوانان بختیاری حزبی را تاسیس کرده اند که این آمل را بر اساس اصول زیر تحقق بخشند و آن را ستاره بختیاری نامیده اند.

xalvat.com

فصل اول: اصول اساسی

آن که این اسر مغفل آزادی ایلات، محال دیگر و افراد آن نباشد.

۴. تمام افرادی که به بیست سالگی رسیده اند حق انتخاب کردن و انتخاب شدن دارند، اما انتخاب شوندگان باید با سواد باشند.
۵. انتخابات باید با رأی مخفی، مستقیم و پکسان و همگانی باشد.
۶. اعضای انجمن برای مدت يك

۱. ایجاد يك انجمن مرکزی اجتماعی برای رسیدگی به همه مسائل مهم.
۲. ایجاد انجمن فرعی و انجمن در میان ایلات کوچیده که هر يك مسئول امور ناحیه خود است.
۳. برخورداری از آزادی و خودمختاری هر يك از ایلات به طور مجزا، به شرط

فصل دوم: زمین و زراعت

۱. لغو همه درآمدهای مالیاتی که ادامه نوعی بردگی و بیگاری است.
۲. لغو کار اجباری.
۳. انجمن فرعی باید بر تمام جنگل‌ها، مراتع و اراضی موقوفه و معادن نظارت داشته باشد. هر انجمن باید بر اسلاک مذکور که در محدوده مرزهای او قرار دارد نظارت داشته باشد. و درآمدهای حاصله از آن را با آگاهی و توافق انجمن بزرگ (بختیاری) به مصرف برساند.
۴. هر فردی می‌تواند مالک زمین باشد، بشرط آن که دموکراسی رعایت شود.
۵. مقدار زمینی که [هر فرد] می‌تواند مالک آن باشد از طرف انجمن بزرگ تعیین خواهد شد.
۶. انجمن ایالتی و فرعی با کمک انجمن بزرگ همه نوع وسیله زراعی را برای استفاده رایگان دهقانان فراهم خواهد آورد.
۷. به منظور بهبودی بخشیدن به وضع دهقانان، مقدار زمین استجاری باید از طرف شورای حل اختلاف تعیین شود.
۸. اگر صاحب زمین استجاری در اثر بلایای سماوی مثل سیل و بی‌آبی و شیره متضرر شود، پس از بررسی و تصویب شورای حل اختلاف، خسارات وارده [بها] پرداخت خواهد شد.
۹. تأسیس مدارس زراعی و انتخاب زمین، و آزمایشگاه [زراعی] برای دهقانان.

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

- سال انتخاب می‌شوند.
۷. رأی اکثریت [حاکم است].
۸. قبل از هر رأی‌گیری باید در شعارش نفوس تجدیدنظر شود.
۹. برابری حقوق.
۱۰. فضای امتیازات، درجات، و عنایین.
۱۱. آزادی بیان، مطبوعات، و [تأمین] امنیت برای ابراز عقیده مردم.
۱۲. تفکیک قوای روحانی از سیاسی.
۱۳. آموزش ابتدائی اجباری برای پسران و دختران.
۱۴. آموزش ابتدائی رایگان (اجباری) برای کودکان فقرا.
۱۵. ایجاد مدارس فنی و صنعتی برای پسران و دختران.
۱۶. تعلیم اجباری نظامی برای خدمت و نظیفه عمومی یا توجه به الزامات زمان.
۱۷. توسعه و پیشرفت زبان فارسی.
۱۸. عدلیه انتخابی [اقتضات از طرف مردم محل انتخاب می‌شوند].
۱۹. به هر کس که غیر قانونی دستگیر و محکوم و [در نتیجه] منحل خسارات و زیان شود باید خسارت پرداخت شود.
۲۰. همه منازعات و اختلافات ایلی باید در دادگاه حل اختلاف ایلی مورد رسیدگی قرار گیرد.
۲۱. بهداشت عمومی، طبیب و داروی رایگان برای فقرا.
۲۲. به منظور پیشرفت تمدن و دولتی عمومی کشور، به منظور ترقی اخلاقی و ایجاد انجمن مخصوص باید کوشش شود.

فصل سوم: کار و کارگران

۳. حزب شماره بختیاری می‌تواند با سایر انجمن‌های مرکزی احزاب مشابه در نقاط دیگر ایران متحد شود.
۴. کسانی که خود را فدای آزادی ایران می‌کنند مورد احترام این حزب اند. اگر اینان در مساعی خود دچار لطمه بشوند می‌توانند برای آتیه خود و فرزندان‌شان به این حزب متکی باشند. کسانی که برای روشی این حزب صحیحانه کار کنند، مورد احترام عظیم خواهند بود. برای پسران و از کارافشادگان حقوق بازنشنگی در نظر گرفته خواهد شد. فرزندان شهدائی که زندگی خود را در راه حزب از دست داده‌اند از طرف حزب نگهداری خواهند شد. اینان می‌توانند به کمک‌های مادی (حزب) متکی باشند.
۵. توجه به حقوق زنان.
۶. تقسیم ارث بنا بر قوانین اسلام (در حال حاضر در ایالات بختیاری بدختران چیزی تعلق نمی‌گیرد).
۷. شعار ما عبارت خواهد بود از «خدا، آزادی، و میهن»
۸. پرچم حزب سه گوش، و بخش بالائی آن سرخ، روشن و باریک آن سبزی روشن خواهد بود.
۹. علامت [آرم] حزب دارای یک شماره ترازو، قلم، داس و چکش و شمشیر خواهد بود.
۱۰. رفقا و مردعی که دارای عقاید یکسان سیاسی هستند باید از اعمالی که موجب نفاق می‌شود پرهیز کنند. اگر به کسی توهین بشود، مسئله باید در شورای حل اختلاف که مشغول حل

۱. نمی‌توان بیش از هشت ساعت کار از یک کارگر خواست.
۲. یک روز تعطیل در هفته.
۳. معافیت از کار در ساعات غیر عادی (مگر در مواردی که اضطراری و به‌نصوب شور و وسیده باشد).
۴. به کودکان نابالغ نباید کار تحمیل کرد. نوجوانان بین ۱۵ تا ۱۹ سالگی نباید بیش از ۶ ساعت در روز کار کنند.
۵. به زنان کار شاق و دشوار نباید داده شود.
۶. زنان آبستن از دو ماه مرخصی با دریافت تمام حقوق و مزایا برخوردار خواهند بود که از یک ماه پیش از زایمان تا یک ماه پس از زایمان به‌طول خواهد انجامید.
۷. دستمزد کارگران از طرف شورا می‌تواند تنظیم خواهد شد که از نمایندگان کارگران، کارفرمایان و انجمن بزرگ تشکیل می‌شود.
۸. بازرسان انجمن ابائی حق خواهند داشت بر مجامع [مشترک] کارگران و کارفرمایان نظارت کنند.

فصل چهارم: اصول عمومی

۱. تنها بختیاری‌ها می‌توانند به‌عضویت این حزب درآیند.
۲. دیگر ایرانیان مشتاق و دوستدار آزادی می‌توانند به‌عضویت افتخاری این حزب درآیند.

خواسته شود که دربارهٔ انتخابات و مسائل دیگری که حزب ضروری تشخیص دهد، تالیفات کنند.

۲. مقررات داخلی حاکم بر این حزب در دفتراً دیگری به نام «مقررات ستاره» به‌تایاری تنظیم شده است.

۳. تنها انجمن مرکزی مجاز است که در اصول بالا تغییراتی بدهد.

منبع سند: F.o.57115407111.220-23/1021

۱. در مورد فعالیت‌های پیشین کی‌اشون نگاه کنید به‌کتاب La Soela - Democratie En Iran به‌گوشن خسروشاکری. انتشارات مزون قزوین. صفحه ۲۴۴.
۲. این سند هنوز به‌دست نیامده است (خ. ش.)

این دشواری‌هاست رسیدگی شود.

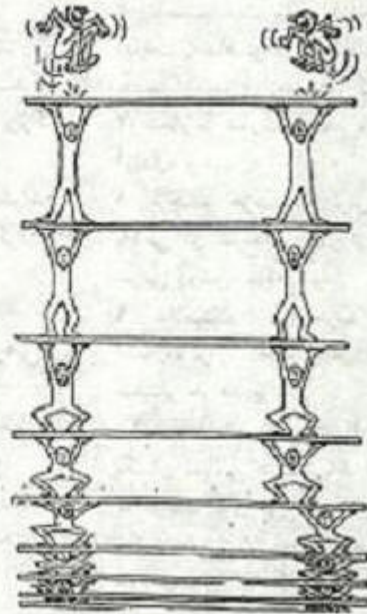
۱۱. رفقا باید یا یکدیگر در کمال صمیمیت و مهربانی، مانند برادران و خواهران عزیز، رفتار نمایند. باید در مقابل غریبه‌ها به‌یکدیگر مودت برسانند.

۱۲. انجمن مرکزی می‌تواند توضیحات لازم را در مورد ۵ فصل این مرامنامه ارائه دهد. اصول جدیدی که مفید باشد و با اصول اولیه مغایر نباشد، می‌تواند از طرف انجمن مرکزی تنظیم و به‌اصول اضافه شود. به‌شرط آن که به‌اتفاق آراء به‌تصویب برسد.

فصل پنجم: تاکتیک‌ها

۱. ممکن است از سیاستمداران

برگرفته از سایت: "بایگانی مطبوعات ایران"
<http://irpress.org>

طرح آراء رئیس‌جمهور

